

مرکز مجاز امام صادق علیه السلام

سیوطی

جلسه (۱۱۸) ۱۴

استاد: وافی یزدی

موضوع: اضافه

نکته ۱:

نونی که بعد از علامت اعراب می آید، هنگام اضافه حذف می شود و همچنین است تنوین: طور سینا - غلامی زید.
دلیل: زیرا اضافه، دال بر اتصال است ولی تنوین و نون، نشانه جدایی و انفصال هستند.

نکته ۲:

مضاف الیه مجرور است و در مورد عامل آن نظرات مختلفی وجود دارد:

۱- حرف جر مقدر (نظر مصنف):

الف - «من»: جایی که مضاف جزئی از مضاف الیه باشد و اطلاق اسم مضاف الیه بر مضاف،

صحیح باشد: خاتم فضة (أی: خاتم من فضة).

ب- «فی»: جایی که محل ظرفیت باشد: بل مکر اللیل و النهار.

ج- «لام»: جایی که تقدیر دو حرف دیگر ممکن نباشد: غلام زید.

۲- توسط مضاف (نظر سیبویه).

۳- توسط اضافه (نظر اخفش).

نکته ۳:

اگر مضاف الیه نکره باشد، مضاف به وسیله مضاف الیه تخصیص می خورد: غلام رجل.

اگر مضافه الیه معرفه باشد، مضاف از مضاف الیه کسب تعریف می کند: غلام زید.

نکته ۴:

اگر مضاف، وصفی باشد که اراده حال یا استقبال از آن شده باشد (شبهه مضارع باشد)، از مضاف الیه خود کسب

تخصیص یا تعریف نمی کند که به این نوع اضافه، اضافه لفظیه می گویند: هدیاً بالغ الکعبة.